et Iam crucifigendo, gonfilio &c: Volui prorsus nè
quàm de legatione, cum T. R. potrà conferre, scripsi
scripsi, sed ong onerè addere debui nec volui. Illico exclu-
serè testimonia, si vobis possent esse usui. Ultimam stilsem
insignia de fortificatione collegij sui, videbis dignam quorem
structa deceat interdum addere; sed rogo eam retineas
aut corrige. Ego puto legi eâ adempta esse, quæ legis sunt
in quantum remota gratiâ, spiritu, et lege in spem
vigta versa et mutata, ut loquitur vir Dei S. Lutherus.
Cæterum de his et similibus recepi T. R. eorum aliquando
fortè cum fructu. Rogo, ut . . . ratio habeatur, ut sim
in gratia vobiscum, scio te posse . . . Bene, Deus
constanter, pie in Christo vale. Quid spei, die . . . de
vestro negotio areto, sancto, divino? Nec absque 24. gbris
1560.

T. t. Otho.

inscriptio
Reverendo viro et fideli Ecclesiastæ
et Doctori Johanni Wigando, sacræ Cæs.
Mtis Domo et fautori dilectissimo.

223.

gratiam et pacem Dei in Christo. Ipse Dei Vitis pigilia cor-
roris Christi. Cæsarem nunc in alterum Neronem, ab ordine
Imperii exsecrably ingressy et augustum. Quomodo sua Mti
ipsum fefellerint, quomodo prævalente Cardinale Moguntino,
no et expressly sit Cæsare extra urbem, et de tota illa magni
ma conjuratione scriptum sibi in tres . . . mittemus, generalia
quæquam scias, de istas res non valde morari, per hunc tabel-
larium ori quamus per nuncium sicubi de negotio. Prin-
cipes Bavariæ, deduxerunt Cæsarem, quingentis equitibus bene
armatis, hastatis et multo cæteræ comitatu, in media urbe.
Monachi et Canonici utrique, hic virulentissimi hostes vestri
excepserunt Cæsarem, cum thuribulis et organis vestitu sta-
tuitio indutis, ceri etc: quæ magis et inter cætera ac pariter
resultationes contra Evangelium, ubi non sunt ignota.
Tria maximè observavi subito pompa. Ipsum vultum Cæsa-
ris, et nostrum Electorem, illum esse in præcessorem, et quo
loco, sicut tunica Re. Ecclesiæ cardinales, proximi ante Cæsa-

Jocq[ue] ibat noster illustriss. primogs Elector gestans aqlam
sum crucem, reliqui Electores sequebant deinde Ill. Cosez solus pedes
nescio numerandi aut electricipa pacis vestis munus, gemmatis
episcopis ensis antec. etc. germanis stantes, plaudam splendore
vestis. Cesarem, proxime sequebantur, Rex Ferdinandus, dextra
Palatinus, et Cardinalis Campegius sinistra. Dii deputatum ex
Francfurt, non pompa - - - - - Regem ne praecederet
reliqui à Palatino an contra, sed vicerunt tempora quorum
in his mutationibus maxima vis est. Cardinalis aequa animo
caute ferre, ut erat de latere regis. Ingressum cum verum esset
Cardinalis nemine in urbe manu benedixit, veniq[ue] ne irritas
eorum benedictiones, Exotica et Italica, cum nostri germani
didicerint et perdidicerint, praesertim in hac vicinia ritibus
Italorum sanctitatem et religionis curam etc. Extra urbem ma-
tem, cum Cesarem jam propinquum, quo obviam irent, salutarent
Cardinalis Campegius, dedit duobus digitalis rectis, omnibus q[ue] valu
ito benedictionem, ibi cum reliqui Electores processerunt
in pontem, Saxonius Elector, gladius exercitus portig - - - bene
dictis Cardinalium prius chirotheca, postea rogatus à Pal.
rubrum, an non et ipse vellet flectere genua, Respondit se
irritos [illegible] Hyeronymo Vigerio fore sub dum ju. Deo flectenda
sunt genua, dum apparabant se jam appropinquantes urbi
elapsa sunt pene horae quinq[ue] etc. Quindecim milites, qui
[illegible] Hispani fuerunt - - - - - per pontem
equitum - - - - - urbem, deinde unus
qui [illegible] Cesar ibat hora
octava usque ut in medio octavae visus est portam
compta et equestribus duxit per medium urbem, usq[ue] ad templum
Ecclesiae collegiatae, ubi hora nonâ pervenit ad diversoria,
ibi cum reliqui principes et episcopi discederent, quilibet
ad diversorium suum, Noster Elector D. Marchio Pory.
Luxemburgi Hassy moxilla momenta orgati sunt, ut ma-
nerent, habere Cesarem, quod illis praeponat adeo ex
composito, consuluerunt ut praemeditatos adirent etc. Hos
primogenitus autem maturius visos orando Cal. Pierium
fulti sequuntur. Rogavit Cesar, ut non alterum die, desi-
nerent conaio natales nostri, de dictum aliquid de pro-
fessione corporis Christi &c. de illis singulis articu-

lis nunc sunt aulicæ et nostræ deliberationes, vty patuit
dehinc, quod Ex relatione D. Philippy et Nic. reliqui, autumant
liberum consilium et sententiam. Sed nunc recepta sunt
principes non irrit in pompa corporis Christi nec fuerunt
nec Marchio Georgius nec Hassy, nec Lunebergk &c. vbi est
ergo, xv. Doctores Hispanici, Monachi et alias, ibi esse debuisse
Legatus ex Ferrania ad Philippum, cum scribit Hispanos
illos esse pietatis . . . . . ignaros. Cornelius
Schepperg, quem nostri ille familiy, qui in Wittenberga fuit ha-
buit, Ex eius Domum ille satis familiariter de publicis rebus,
se colloquutum esse cum Philippo dicit, se nunc Moguntinæ
nuptias, vno animo et concordia parari, desperare de concor-
dia, et vti impedimento, Italos sollicitare, Cæsarem contra Lu-
theranos, Papam promittere, militem, pecuniam, auxilia et pabu-
lia omnis generis, vty in multum tempus contra Lutheranos
de Turca, fiant horribiles rumores, et falsi certis authoribus
allati sint, miserum Deo bone, qui non excitatus Christy hostes
insuperabiles! Sed hæc, Quod tamen maximum malum vi-
detur impendere Germaniæ, pharisaica securitate, pharisaico
contemptu, sagitæ et gladio hominum, et plane satanicis astu, et
lingua subdola vitari, aperte diserteque illa tempestate causa dicis et
. . . . . et nos etiam oppressi, studium in tota scholastica,
quid sit organicos esse pios. In hoc tamen minus et animadverto,
nihil phariseorum videri . . . . . fructum enitescere, Ecclesiæ
Dei nostræ Lutheranæ et mihi ex eruditam catechismi, et de
tanta rerum pietate, Tum clarissime sit, vt satis, ibi perge
rere, Deus dilexit nos prius, Lutherus scripsit, Lutherus Deus
cum suum nunc primum clarum et non ab apostolis etiamdum
tam clare et plane designatus sit scriptor et sapientissimus et
potentissimus. Hodie Sabbato. Cæsar secundo publico facto per
quatuor hebdomades vere Teutsch, vsus dicit, totam augustanæ
confessionem omnium controversarum articulorum, tum nostrarum
quam et papistarum de singulis deinceps capitibus postea, et coram
illo fore et prius in hoc tam tum legatus mihi dixit Textu Evangelii
. . . . . sed videte vt scribere
debeat memoriæ quidem, vt videas nostras literas? Nos Do
minus in causa principali procumbat fortiter articulos esse
negat, et spero Deo iuvante, Nos Evangelium Christi confitebi
mur, et spero Deo iuvante, vallemus subinde consolationes scripturæ

Vale in Christo mi charissime. Salutat uxorem tuam, et filiolum et filiam. Data raptim Sabbato post Trinitatis Anno 1530. quae scripsi, ex re pro nobis ascribe.

1530

J. Jonas

tuus ex animo.

Salutat quos D. Vitum. D. Spalatinum, Mathes. de quibus semper ingressi Casparis. Salutat te Philippus et D. Augustinola. Velim mi patrem dare te ad D. Philippum. consolatorias ingenue retamen, ut magno animo esses, cum tamen magnitudo causae tanta sit, ut non humana ulla, sed divina sapientia regenda sit, literam vale mi charissime frater

Jonas

tuus ex animo

Inscription

Symeon et fideli Christi dei
electi Apostolo D. Matthaeo
Euangelistae, patrueleo ex animo
mortalium omnium charissimo.

Der Brief ist vom Jahre 1530

Gedruckt: Kawerau, der Briefwechsel des Justus Jonas (Halle 1884) I. S. 157–160.

(Original: Hamburg, Stadtbibliothek.)

Dr. Cl.

16.
329